

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at etablere en grønlandsk repræsentation på Island, for at sikre udviklingen af det gode naboskab og for at sikre Grønland og det grønlandske samfund det størst mulige afkast og fordele af samarbejdet med Island.

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender)

Begrundelse

I koalitionsaftalen står der, at Grønland skal etablere diplomatiske forbindelser til vores nærmeste nabolande, og i 2012 besluttede Inatsisartut (FM2012/24), at Naalakkersuisut skal åbne repræsentationer i udlandet til varetagelse af grønlandske interesser i medfør af Selvstyreloven § 15. Det er med baggrund heri, at Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender derfor foreslår, at der besluttes at etablere en repræsentation på Island.

Med undertegnelsen af fælleserklæringen mellem Island og Grønland i november 2013, er det bilaterale samarbejde med Island gennem de seneste år blevet styrket væsentligt og mulige samarbejdsområder er blevet identificeret og konkret samarbejde er blevet etableret på en række områder. Dette ligger i forlængelse af det mangeårige samarbejde i Vestnorden og i Nordisk Råd og Ministerråd.

Der afholdes årlige implementeringsmøder mellem Grønland og Island som opfølgning på fælleserklæringen og med henblik på udmøntning af de identificerede prioriterede samarbejdsområder i erklæringen herunder øget samarbejde indenfor fiskeri, sundhed, turisme, handel og veterinærområdet. Møderne har også givet anledning til at identificere nye samarbejdsområder bl.a. indenfor miljø og infrastruktur samt informations- og vidensdeling og områder af fælles interesse herunder udenrigs- og handelspolitik og spørgsmål vedrørende Arktis. Hertil kommer, at landbrugserhvervet i Sydgrønland er udviklet i et tæt samarbejde med Island.

Samarbejde i Arktis og med de nordiske lande er blandt de vigtigste islandske udenrigspolitiske prioriteter, og der er bred politisk konsensus i Island om, at Arktis fortsat er en top prioritet herunder samarbejdet med Grønland. Dette er især kommet til udtryk ved etablering af et islandsk konsulat i Nuuk i 2013. Åbningen af Islands General Konsulat er den første diplomatiske repræsentation i Grønland siden 2. verdenskrig og et væsentligt skridt i udviklingen af det bilaterale samarbejde. Island har en klar forventning om, at Grønland ligeledes etablerer en repræsentation på Island, hvilket er diplomatisk sædvane.

En række islandske firmaer operer i dag i Grønland, der er i de senere år udbygget faste flyforbindelser og på politisk niveau afholdes årlige møder, også i fiskerisammenhænge, ligesom de politiske bånd styrkes via samarbejdet i Arktisk Råd, Vestnordisk Råd, Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Hertil kommer, at der gennem de seneste år blev opbygget et

forskellige typer samarbejder. Det er derfor et godt grundlag for at udvide samarbejdet med Island, også for at sikre, at grønlandske virksomheder kan operere i Island.

På fiskeriområdet har Grønland og Island et godt samarbejde med mange fælles interesser herunder ift. fiskeri og havforskning med fokus på fælles fiskeriresurser i havområdet mellem Grønland og Island. Island har værdifuld erfaring med udvikling af deres fiskeriindustri, fra eksport af råvarer til forædlede produkter, hvilket giver langt større afkast, som Grønland kan tage ved lære af. Der blev indgået en aftale mellem Grønlands Naturinstitut og Islands Havforskningsinstitut i maj 2014 for at styrke og udbrede samarbejdet på havforskningsområdet.

På sundhedsområdet er der et tæt samarbejde mellem Island og Grønland, herunder med en rammeaftale indgået i 2014 med Landspítali om behandling af grønlandske patienter. Der har været drøftelser om at udvide rammeaftalen med konkrete behandlingsaftaler af nærmere bestemte sygdomme, og der er dermed et oplagt potentiale for at øge samarbejde mellem Island og Grønland på sundhedsområdet.

På veterinærområdet har der været samarbejde mellem Grønlands veterinær og fødevarer myndighed (VFMG) og Islands veterinære enhed, hvilket bl.a. har resulteret i en løsning på udfordringerne omkring import af grønlandske fødevarer, der er midlertidig i transit i Island mellem Reykjavik og Keflavik lufthavn. Derudover er der indledt et nyt samarbejde mellem VFMG og Islands veterinære enhed omkring udveksling af lovgivning vedrørende hold af slædehunde på baggrund af erfaring fra grønlandsk slædehundehold.

På infrastrukturområdet er der indledt et luftfartssamarbejde, hvilket har resulteret i nedsættelse af en arbejdsgruppe i 2016, der skal klarlægge mulighederne for udmøntningen af det videre samarbejde. Med isens afsmeltning er der skabt øget aktivitet ift. skibstrafik, turisme og ikke mindst interesse for efterforskning af mineraler. Når Grønland etablerer minedrift i Nordøst/Østgrønland vil Island være nærliggende for mineselskaber ifm. eksport/transit. Ligeledes indgås der løbende aftaler mellem de arktiske stater omkring fredsbevaring, SAR og oliespild. I løbet af meget få år er overlap mellem de grønlandske og islandske interessefelter derfor steget markant.

Via Fælleserklæringen har man etableret en god dialog med Island bl.a. via de årlige implementeringsmøder, men for at fremme reelle og konkrete samarbejder vurderes det nødvendigt at etablere et mere opsøgende og direkte led i forholdet til Island.

Senest i forbindelse med sagen om Polar Nanoq og tilbageholdelse af grønlandske borgere har det vist sig, at tæt dialog og direkte kontakt mellem grønlandske og islandske myndigheder har været nødvendig. Udenrigsministeriets borgerservice og Danmarks ambassade i Reykjavik har ikke kunnet løfte opgaven i forhold til servicering af grønlandske borgere herunder i forhold til tolkebistand og kontakten med pårørende i Grønland, og det er kun få kernesager, der er blevet løftet af de danske myndigheder i denne sag.

En repræsentation i Reykjavik vil således flugte med og være foreneligt med Naalakkersuisuts og administrationens prioriteringer, resurser og kompetencer og kunne bidrage til at vedligeholde de eksisterende samarbejder med Island, samt bidrage til at videreudvikle og

styrke væsentlige politiske og handelsmæssige forbindelser til Island, hvilket forventes at give samfundsøkonomiske fordele for Grønland.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Økonomiske konsekvenser for finansloven 2018 og fremadrettet. Samlede omkostninger til etablering og driftsomkostninger estimeres til ca. 2,5 mill. kr. om året. Aflønning af medarbejdere samt udetillæg sker via Udenrigsministeriet. Selvstyret betaler til Udenrigsministeriet efter samme regler som de danske ministerier, der har udsendt specialmedarbejdere ved danske ambassader. Taksten er bl.a. afhængig af det lokale pris- og lønniveau. Sagsbehandlertaksten fastsættes årligt.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

På turismeområdet er der muligheder for, at grønlandske virksomheder (Air Greenland etc.) kan etablere et tættere samarbejde med islandske virksomheder for at udvikle potentialet bl.a. for 'joint marketing', idet målgrupperne for turisme i Grønland og Island stort set er de samme.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

En repræsentation i Reykjavik forventes ikke mindst at fremme grønlandske politiske, økonomiske, kulturelle og handelsmæssige interesser på Island bl.a. ved at sikre etableringen af konkrete netværk men også at kunne sikre bedre varetagelse af grønlandske borgeres interesser i Island i samarbejde med danske og islandske myndigheder.